

Egzamin ósmoklasisty

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu z języka polskiego po ósmej klasie

Praca z tekstem literackim: Adam Mickiewicz "Dziady" część II (fragment)

Adam Mickiewicz

"Dziady" część II (fragment)

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Zamknijcie drzwi od kaplicy
I stańcie dokoła truny¹;
Żadnej lampy, żadnej świecy,
W oknach zawieście całuny.²
Niech księżyc jasność blada
Szczelinami tu nie wpada.
Tylko żwawo, tylko śmiało.

STARZEC

Jak kazałeś, tak się stało.

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Czyścowe duszeczki!
W jakiegokolwiek świata stronie:
Czyli która w smole płonie,
Czyli marznie na dnie rzeczki,
Czyli dla dotkliwszej kary
W surowym wszczepiona drewnie,
Gdy ją w piecu gryzą żary,
I piszczy, i płacze rzewnie;
Kaźda spieszcie do gromady!
Gromada niech się tu zbierze!
Oto obchodzimy Dziady!
Zstępujcie w święty przybytek;
Jest jałmużna, są pacierze,

I jedzenie, i napitek.

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Podajcie mi garść kądzieli³,
Zapalam ją; wy z pośpiechem,
Skoro płomyk w górę strzeli,
Pędźcie go z lekkim oddechem.
O tak, o tak, dalej, dalej,
Niech się na powietrzu spali.

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Naprzód wy z lekkimi duchy,
Coście wśród tego padołu⁴
Ciemnoty i zawieruchy,
Nędzy, płaczu i mozołu
Zabłysnęli i spłonęli
Jako ta garstka kądzieli.
Kto z was wietrznym błądzi szlakiem,
W niebieskie nie wzleciał bramy,
Tego lekkim, jasnym znakiem
Przyzywamy, zaklinamy.

1. Truna – trumna.
2. Całun – tkanina służąca do przykrywania zmarłego.
3. Kądziel – włókna lniane, konopne lub wełniane.
4. Tego padołu – tu w znaczeniu: tej ziemi.

Zadanie 1

Oceń prawdziwość powyższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F - jeśli jest fałszywa.

- A. W rozmowie uczestniczą postacie realistyczne. P/F
- B. Są to postacie znane z polskiej historii. P/F

Zadanie 2

W powyższym tekście został przedstawiony.

- A. obrzęd chrześcijański i ludowy.
- B. obrzęd pogański i ludowy.
- C. obrzęd wiejski.

Zadanie 3

Podkreśl poprawną odpowiedź i uzasadnij swój wybór za pomocą dwóch argumentów.

Obrzędem kieruje Starzec/Guślarz.

Argument 1.

.....

Argument 2.

.....

Zadanie 4

Podaj trzy przykłady wyrazów lub wyrażeń, za pomocą których budowany jest nastrój grozy.

.....

Zadanie 5

Dlaczego duchy lekkie zostały przywołane poprzez spalenie kądzieli?

.....

.....

Zadanie 6

Wskaż w tekście przykład anafory.

.....

.....

.....

Zadanie 7

Wyraz 'truna' we współczesnej polszczyźnie jest

A. archaizmem		1. niedawno pojawił się w języku polskim.
	ponieważ	2. wyszedł z powszechnego użycia w języku.
B. neologizmem		3. stosuje się go w potocznym języku.

Zadanie 8

Jaką rolę pełni pytanie retoryczne 'Co to będzie'?

.....
.....

Zadanie 9

Jakimi wyrazami z tekstu można zastąpić poniższe określenia?

A. napój

.....

B. modlitwa

.....

C. datek dla biednych

.....

Zadanie 10

Odwołując się do całego utworu, wymień jakie jeszcze dwie kategorie duchów zostały przywołane.

A.

.....

B.

.....

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

A. P

B. F

Zadanie 2

B

Zadanie 3

Obrzędem kieruje Starzec/Guślarz.

Argument 1: przykład - wydaje polecenia

Argument 2: przykład: wykonuje czynności mające na celu przywołanie duchów

Zadanie 4

Przykład: ciemność, trumna, całun, płonąć w smole, płacz

Zadanie 5

Duchy lekkie zostały przywołane poprzez spalenie kądzieli, ponieważ ich ziemskie życie było krótkie i szybko przeminęło.

Zadanie 6

Czyli która w smole płonie,
Czyli marznie na dnie rzeczki,
Czyli dla dotkliwszej kary

Zadanie 7

A 2

Zadanie 8

Przykład: wzmocnienie uwagi odbiorcy; podkreślenie wagi problemu; uwypuklenie niepewności, co do rozgrywających się wydarzeń

Zadanie 9

- A. napój - napitek.
- B. modlitwa - pacierz.
- C. datek dla biednych - jałmużna.

Zadanie 10

- A. duchy ciężkie.
- B. duchy pośrednie.